

Kristiansund
kommune

Kvartalsrapport finans- og gjeldsforvaltning

1. kvartal 1 2025

Innholdsfortegnelse

FINANSANALYSE.....	3
Likviditet og plasseringer	3
Låneportefølje	4
Renterisiko.....	6
Kredittrisiko	6
Likviditetsrisiko	6

FINANSANALYSE

Rammer og handlingsregler i finansreglementet skal forhindre vesentlig og uønsket finansiell risiko. Kommunen skal til enhver tid ha likviditet til å dekke løpende forpliktelser. Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Rapporteringen er i samsvar med gjeldende finansreglement, vedtatt av Bystyret 21.11.2024.

Likviditet og plasseringer

Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens innskuddsmidler eller lån. Det har ikke vært større endringer i kommunens risikoeksponering i 1. kvartal 2025.

Rentebetingelsene på kortsiktige lån var stabile gjennom 2024, men som vanlig har rentenivået for kortsiktige lån vært høyere omkring årsskiftet. Dette skyldes i stor grad økte påslag i forhold til referanserenten NIBOR (Norwegian Interbank Offered Rate) 3 måneder. Det høyere nivået har holdt seg gjennom store deler av 1. kvartal 2025.

Rentebetingelsene for kommunens innskudd var stabile gjennom 2024. Referanserenten NIBOR 3 måneder har gjennomsnittlig vært lavere i 1. kvartal 2025 enn den var i 2024.

Rammer og handlingsregler i finansreglementet skal forhindre vesentlig og uønsket finansiell risiko. Kommunen skal til enhver tid ha likviditet til å dekke løpende forpliktelser. Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

De bundne innskuddsmidlene er angitt fordi de er rentebærende med samme vilkår som kommunens bankavtale angir, men inngår ikke som kortsiktig og disponibel likviditet. Opptjente renter på skattetrekkskonto er driftsinntekt. Avkastningen på kommunens innskuddsmidler vurderes som tilfredsstillende. Avkastningen på innskuddsmidlene vil avhenge av rentenivået i markedet, etter som disse forrentes i tråd med referanserenten NIBOR 3 måneder pluss en margin.

Lån til finansiering av investeringer og utlån er også i 2025 opptatt i januar og plassert til forrentning i bank. Renter på innskudd i bank er fortsatt høyere enn kortsiktige lånerenter. Dermed vil det lønne seg for kommunen at lån opptas så tidlig som mulig og plasseres inntil midlene skal brukes eller delvis innfris mot slutten av året.

Ordinære avdrag i drift vil av samme grunn bli foretatt helt mot slutten av året. Budsjetterte avdrag i drift for 2025 er 165,0 millioner kroner. Dette var 152,0 millioner kroner i 2024.

Den varslede og antatte rentenedgangen fra Norges Bank lar fortsatt vente på seg. Mange trodde at det ville komme en nedgang i mars 2025, men det skjedde ikke. Nå antar mange at dette tidligst vil skje i september. Da er det ikke mye igjen av året.

Vi benytter nå NIBOR 3 måneder som referanserate (benchmark) for kommunens innskuddsmidler. Etter som kommunen har innskuddsavtale basert på NIBOR 3 måneder pluss margin, vil kommunens innskuddsrenter ligge over referanserenten. Kommunen har kun plassert likvide midler som bankinnskudd. Rentnivået var stabilt gjennom 2024. Det er ingen vesentlig endring i risikoeksponering i løpet 1. kvartal 2025. Det er ingen avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finans- og gjeldsreglementet.

Innskuddsmidler i bank og fondsplasseringer

Beskrivelse INNSKUDD HOS HOVEDBANKFORBINDELSE SPAREBANK 1 NORDMØRE:	30.6.24	30.6.24	30.9.24	30.9.24	31.12.24	31.12.24	31.3.25	31.3.25
	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent
Ulike driftskonti	911,3	90,6	738,2	89,4	374,4	77,6	646,5	87,9
Innskudd i andre banker	53,8	5,3	53,8	6,5	56,7	11,8	56,7	7,7
Samlet kortsiktig likviditet	965,1	95,9	792,0	95,9	431,1	89,4	703,2	95,6
Bundne midler hos hovedbank, eks. skattetrekkskonto	1,8	0,2	1,8	0,2	1,8	0,4	1,8	0,3
Hovedbank, skattetrekkskonto	39,1	3,9	31,9	3,9	49,4	10,2	30,4	4,1
Alle innskuddsmidler og fondsplasseringer	1 006,0	100,0	825,7	100,0	482,3	100,0	735,4	100,0

Beskrivelse	30.6.2024	30.9.2024	31.12.2024	31.3.2025
Avkastning siden 31.12.2023 (million kroner)	25,83	37,59	48,53	-
Avkastning siden 31.12.2023 (prosent) 1)	5,27	5,26	5,26	-
Avkastning benchmark siden 31.12.2023 (prosent) 1) 3)	4,72	4,72	4,72	-
Avkastning siden 31.12.2023 (million kroner)	-	-	-	10,34
Avkastning siden 31.12.2023 (prosent) 2)	-	-	-	5,06
Avkastning benchmark siden 31.12.2023 (prosent) 2) 3)	-	-	-	4,55
Bekreftelse på at alle plasseringer er gjort med = 20 % BIS vekt	Ja	Ja	Ja	Ja
Bekreftelse på enkelteksponering = 2 % av forvaltningskapital	Ja	Ja	Ja	Ja
Bekreftelse på fondseksponering = 5 % av forvaltningskapital	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt
Bekreftelse på enkeltpapir = 12 måneders løpetid	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt
Største tidsinnskudd (million kroner)	53,8	53,8	56,7	56,7
Største enkeltpapirplassering (million kroner)	0,0	0,0	0,0	0,0

1) Gjennomsnitt årsrente fra 31.12.2023

2) Gjennomsnitt årsrente fra 31.12.2024

3) Benchmark NIBOR 3 måneder

Låneportefølje

Lån til investeringer og andre utlån ble tatt opp med 658,6 millioner kroner i januar 2025. Det var som vedtatt i opprinnelig budsjett. I tråd med budsjettet ble det i februar 2025 tatt opp lån i Husbanken med 60,0 millioner kroner til videreutlån som startlån. Alle vedtatte låneopptak for 2025 er dermed gjennomført.

Endringer av lån med lange rentebindinger i løpet av 1. kvartal 2025

Ett obligasjonslån pålydende 340,0 millioner kroner ble i mars 2025 konvertert til ett sertifikatlån med 3 måneders rentebinding. Det er så langt i 2025 ikke opptatt noen langsiktige lån. Dette vil bli gjort i juni, antakelig ved at ett sertifikatlån på 340 millioner kroner konverteres til ett langsiktig lån med rentebinding i 3 til 5 år. Dette er i tråd med kommunens finansreglement.

Utenom det som er beskrevet i forrige avsnitt fornyes lån etter hvert som låneperiodene utløper.

Løpetider for passiva fremgår i regnskapets Note 4f og Note 9, senest for 2024. Det er ikke vanlig å utarbeide slike oversikter flere ganger i året.

Vi benytter nå NIBOR 3 måneder som referanserente (benchmark) også for kommunens innlån. Dette stemmer mindre bra i forhold til lån med etablerte rentebindinger, men passer godt i forhold til kommunens sertifikatlån.

Det har ikke vært noen vesentlige endringer i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i løpet av 1. kvartal 2025. Dette er vurdert i forhold til kommunens økonomiske situasjon samt situasjonen i lånemarkedet og praksis gjennom flere år.

Det er ingen avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

Rentebytteavtaler

Rentebytteavtaler kan benyttes for å foreta lengre rentebinding med basis i lån som har kort rentebinding, fra 3 til 6 måneder. Dette er finansielle avtaler, ikke nye lån. Kommunens siste rentebytteavtale utløp i november 2022. Ingen nye rentebytteavtaler ble vurdert i løpet av 1. kvartal 2025.

Andelen lån med rentebinding i mer enn ett år var 39,4 % per 31.12.2024. Ved utgangen av 1. kvartal 2025 var andelen sunket til 33,4 %. Nedgangen skyldes at låneopptakene i 2025 har vært med kort rentebinding. Den gjennomsnittlige renten på kommunens totale innlån var 4,05 % ved utgangen av 2024. Ved utgangen av 1. kvartal 2025 var den 4,24 %. Kommunens lån med mindre enn ett års gjenstående rentebinding hadde ved utgangen av 2024 en gjennomsnittlig rente på 4,42 %. Ved utgangen av 1. kvartal 2025 var den 4,62 %. Dette inkluderer lån som har hatt rentebinding i mer enn ett år, men hvor det nå er mindre enn ett år igjen av rentebindingsperioden.

Dersom det generelle rentenivået endres med 1 prosentpoeng, vil virkningen isolert sett medføre at renteutgiftene endres med 47,4 millioner kroner på årsbasis, basert på lånevolumet per 31.3.2025. Dette indikerer imidlertid ikke en øyeblikkelig konsekvens for kommunens netto driftsresultat. Det skyldes at deler av lånegjelden har langsiktig rentebinding. For slike lån vil renteendring først slå ut når kontraktsperiodene utgår. Deler av lånegjelden er også knyttet opp mot kommunale eiendomsgebyrer, rentebærende utlån og rentekompensasjonsordninger. Disse komponentene vil bidra til å dempe nettoeffekten av renteendringer.

Kommunen har ingen avtaler om finansiell leasing.

Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens lån. Kommunens låneportefølje forvaltes i henhold til finansreglementets punkt 7.

Ved låneopptak må det tas stilling til rentebindingsperiode. For å unngå at kommunen skal ta for stor renterisiko bør det velges ulike rentebindingsperioder. Dermed kan renterisikoen reduseres, og en unngår at for stor del av kommunens låneportefølje blir påvirket av kortsiktige svingninger eller endringer i rentenivå. Ved å tilpasse at lånene har spredte terminforfall og tidspunkt for renteendring vil både renterisiko og likviditetsrisiko bli redusert. Ved utgangen av 1. kvartal 2025 hadde kommunen en andel lån med kort rentebinding på 61,9 %, mot 46,70 % ved utgangen av 2024.

Årsaken til valg av en stor andel lån med kort rentebinding er at rentenivået for slike lån stort sett er lavere enn lån med lang rentebinding. Budsjetterte rentekostnader bestemmer i realiteten hvilke muligheter en har for valg av lånetyper og rentebindingsperioder.

Kommunens renteutgifter ble i opprinnelig budsjett for 2024 vedtatt med 189,9 millioner kroner. Etter vedtatte endringer i løpet var året ble regulert budsjett 180,4 millioner kroner. Regnskapet viste at renteutgifter for 2024 ble 178,8 millioner kroner. Dette inkluderer effekten av byggelånsrenter.

Lånerenter og innskuddsrenter for hele 2025, budsjett og prognoser

Budsjetterte renteutgifter er i opprinnelig budsjett for 2025 vedtatt med 193,9 millioner kroner. Prognose for hele 2025 viser foreløpig at regnskapet kan bli cirka 9,0 millioner kroner høyere enn budsjettert. Innskuddsrenter (bankrenter) er budsjettert med 23,0 millioner kroner. Prognose for 2025 kan foreløpig tyde på at disse vil komme cirka 9,0 millioner kroner bedre ut. Det er fortsatt lang tid igjen av året, og det kan komme endringer som slår både positivt og negativt ut.

Lån og rentebytteavtaler 1. periode

Beskrivelse	30.6.24	30.6.24	30.6.24	30.9.24	30.9.24	30.9.24
	Million kroner	Prosent	Durasjon	Million kroner	Prosent	Durasjon
Lån med pt (flytende) rente	408,8	8,8	10,43	405,9	8,8	10,32
Lån med NIBOR- basert rente og sertifikatlån	2 127,7	46,0	0,10	2 071,2	44,8	0,08
Lån med fast rente	2 090,4	45,2	1,78	2 149,4	46,4	1,98
Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser	4 626,9	100,0	1,77	4 626,5	100,0	1,86

Beskrivelse	30.6.2024	30.9.2024
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2023 (million kroner) 1)	94,5	134,9
Effektiv rentesats fra 2023 (prosent) 2)	4,16	4,11
Avkastning (kostnad) benchmark fra 2023 (prosent) 2) 4)	4,72	4,72
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2024 (million kroner) 1)	-	-
Effektiv rentesats fra 2024 (prosent) 3)	-	-
Avkastning (kostnad) benchmark fra 2023 (prosent) 3) 4)	-	-
Antall løpende enkeltlån	30	30
Største enkeltlån (million kroner)	370,0	370,0

1) Fra driftsregnskapet, fratrullet byggelånsrenter ...

2) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2023

3) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2024

4) Benchmark NIBOR 3 måneder

Lån og rentebytteavtaler 2. periode

Beskrivelse	31.12.24	31.12.24	31.12.24	31.3.25	31.3.25	31.3.25
	Million kroner	Prosent	Durasjon	Million kroner	Prosent	Durasjon
Lån med pt (flytende) rente	375,0	9,3	10,28	428,6	9,0	10,49
Lån med NIBOR- basert rente og sertifikatlån	1 507,2	37,4	0,13	2 505,8	52,9	0,11
Lån med fast rente	2 147,9	53,3	1,73	1 807,0	38,1	1,77
Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser	4 030,1	100,0	1,93	4 741,4	100,0	1,68

Beskrivelse	31.12.2024	31.3.2025
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2023 (million kroner) 1)	178,8	-
Effektiv rentesats fra 2023 (prosent) 2)	4,14	-
Avkastning (kostnad) benchmark fra 2023 (prosent) 2) 4)	4,72	-
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2024 (million kroner) 1)	-	50,1
Effektiv rentesats fra 2024 (prosent) 3)	-	4,34
Avkastning (kostnad) benchmark fra 2023 (prosent) 3) 4)	-	4,55
Antall løpende enkeltlån	27	30
Største enkeltlån (million kroner)	370,0	370,0

1) Fra driftsregnskapet, fratrullet byggelånsrenter..

2) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2023

3) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2024

4) Benchmark NIBOR 3 måneder

Renterisiko

Kommunens innskuddsrenter er i nåværende og tidligere bankavtaler definert som et påslag til renten NIBOR 3 måneder. Siden 2012 har innskuddsrenten vært høyere enn kortsiktige lånerenter. Det har derfor medført en økonomisk gevinst å foreta tidlige låneopptak, før lånebeløpene er nødvendige til å finansiere investeringer, ved å la lånemidlene stå til forrentning i banker. Det har ikke vært foretatt plasseringer i fond de senere år. Relativt store innskudd medfører en viss renterisiko på innskuddssiden, men samtidig vil opptatte lån til årets investeringer også ha kort rentebinding i 2 til 6 måneder om gangen. Dermed vil samvariasjonen mellom innskudd og innlån være relativt god. Det er en relativ stor renterisiko ved utlån til låntakere med startlån.

Kredittrisiko

Kommunene er i mindre grad utsatt for kredittrisiko enn de fleste private selskaper. Det skyldes at de største inntektene for kommunene kommer i form av skatt og rammetilskudd. Den norske stat medfører i realiteten ingen kredittrisiko for kommunene. Ettersom kommunens innskuddsmidler de senere år utelukkende er plassert i bank, vil det være en viss kredittrisiko forbundet med dette. Det foretas imidlertid fortløpende kredittvurderinger av norske banker. Deres såkalte rating er jevnt over karakterisert som god. Dermed vil slike innskudd ikke medføre noen spesiell kredittrisiko i dagens situasjon.

Kommunen er utsatt for kredittrisiko i forbindelse med utlån, spesielt startlån. Utlån til privatpersoner har tradisjonelt utgjort en liten del for kommunen, men de senere år har omfanget økt betydelig. Ved inngangen til 2008 utgjorde startlån 34,2 millioner kroner. I de påfølgende årene har dette økt til 464,2 millioner kroner ved utgangen av 2024. Kredittrisikoen skyldes spesielt at slike lån i særlig grad skal gis til grupper som er vanskeligstilt på boligmarkedet.

Likviditetsrisiko

Kommunen har liten likviditetsrisiko på sine plasseringer, som stort sett er rene bankinnskudd. Utlån til startlån vil innebære en viss likviditetsrisiko, men hver for seg består denne porteføljen av mange og relativt begrensede utlån som alle er langsiktige.

Trenden gjennom flere år var at den korrigerte arbeidskapitalen ble stadig svakere. Etter 2014 bedret dette seg betraktelig, men i ujevn grad. Ved utgangen av 2020 viste den korrigerte arbeidskapitalen pluss 35,8 millioner kroner. I 2021 ble dette bedret til pluss 160,5 millioner kroner. I 2022 ble dette redusert til pluss 112,3 millioner kroner. Ved utgangen av 2023 var dette redusert til minus 38,8 millioner kroner. Ved utgangen av 2024 viser den korrigerte arbeidskapitalen minus 139,6 millioner kroner. Arbeidskapitalen vil variere mye i løpet av året.

Regnskapsmessig premieavvik inklusiv arbeidsgiveravgift innebærer også en likviditetsrisiko for kommunen. Samlede premieavvik inklusiv arbeidsgiveravgift økte hvert år fra 2002 til utgangen av 2014, da dette utgjorde 231,1 millioner kroner. I løpet av de etterfølgende årene ble samlede premieavvik redusert i ulik grad, til en foreløpig bunn i 2021 på 46,4 millioner kroner. Dette økte igjen fra 2021 til 2022, og ytterligere i 2023 og 2024. Ved utgangen av 2023 utgjorde premieavvik inklusiv arbeidsgiveravgift 265,0 millioner kroner. Ved utgangen av 2024 utgjorde premieavvik inklusiv arbeidsgiveravgift 280,1 millioner kroner.